

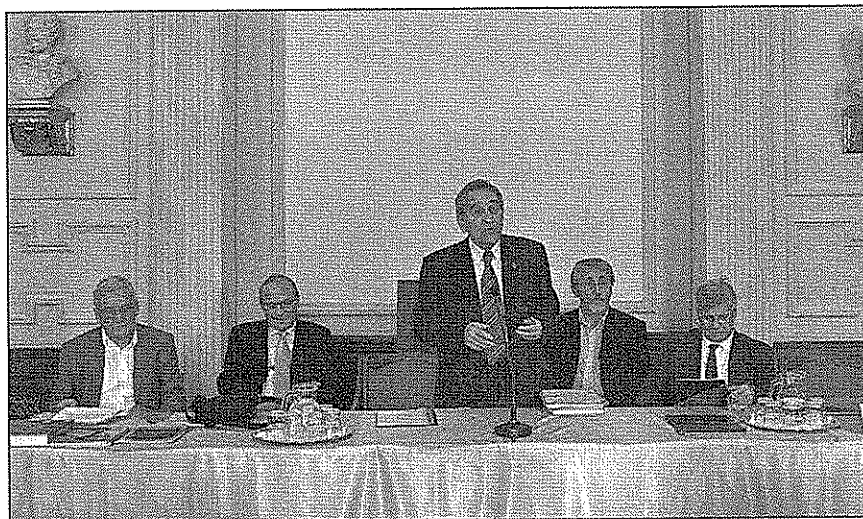
GYÉMÁNTOK ÉS GYÉMÁNTCSISZOLÓK AZ AKADÉMIÁN

A XXVI. Természet–Tudomány Diákpályázat ünnepélyes eredményhirdetése

Kellemes kora tavaszi napsütés aranyozta be március 11-én a Magyar Tudományos Akadémia Székházának Felolvasótermét. Itt tartottuk ugyanis a 26. alkalommal meghirdetett Természet–Tudomány Diákpályázat ünnepélyes díjátadóját. A pályázók és pályázataik mellett az időről, a helyről és annak szelleméről sok szó esett ezen a délutánon, ami persze nem meglepő, hiszen idén ünnepeljük Arany János születésének 200. évfordulóját.

Az ünnepélyes eredményhirdetést *Staar Gyula*, lapunk főszerkesztője nyitotta meg. Elmondta, hogy 1991 óta több mint 4000 diák vett részt a pályázaton, s ezernél több írás jelent meg a Természet Világában. Tavalyelőtt adtuk ki azt a csaknem 600 oldalas kötetet, mely 5 év diákpályázatának termését tartalmazza, de ha minden dolgozat megjelent volna, az nyolc ilyen könyvet tenne ki. A pályázók közül most szerzők lesznek, persze vannak, akik nem először küldtek be pályamunkát, de számukra is nélkülözhetetlen volt a tanárok és a szülők segítsége, akiknek külön köszönet jár. A főszerkesztő köszönetet mondott a diákpályázat két fő támogatójának, a *Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának* és az *Emberi Erőforrások Minisztériumának*.

Hámori József akadémikus, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat elnöke is kiemelte köszöntőjében a tanárok szerepét. Dicséret

Hámori József akadémikus, a TIT elnöke köszönti a megjelenteket

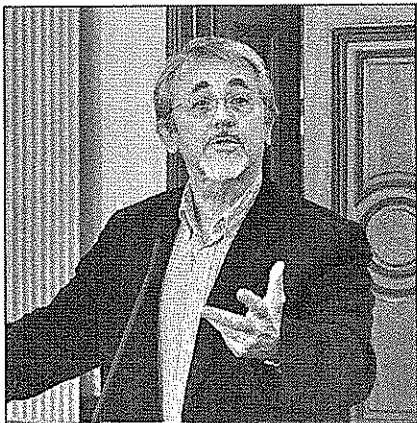
Arcok a közönségből

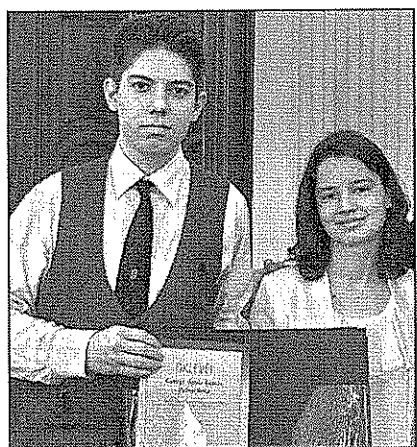
illeti a zsűrik tagjait is, akik alaposan áttanulmányozták a beérkezett írásokat. A bírálók mindig a laphoz kötődő szakemberek, a szerkesztőbizottság tagjai és az adott terület legkiválóbb szakértői közül kerülnek ki.

Az *Orvostudományi kategória* pályázatait *Rosivall László*, a Semmelweis Egyetem professzora értékelte. Először a hely szelleméről beszélt. Az MTA Székházát 1865-ben nyitották meg és négy évre rá megszületett a *Természettudományi Közlöny*, melynek jogutóda a *Természet Világa*. Az a lap, mely időben a világhírű *Nature*-t is megelőzte. Már akkor tudták, hogy a tudás hatalom, s ez így van még akkor is, ha voltak időszakok, amikor a hatalom határozta meg a tudást.

A pályázók a tudomány szentélyében vehetik át a díjakat, legyenek büszkéek rá, hogy tizenvalahány éves korukban itt kezdték karrierjüket. Cikkük jelenik meg egy közel 150 éves folyóiratban! Amit a pályázók csinál-

Rosivall László professor, az Orvostudomány kategória zsürielnöke

Az Orvostudomány kategória győztesei, György Attila Tamás és Pálosi Réka

ról. Lipták Gábor kötetének címéből indult ki, mely így hangzik: Hogyan gondozzuk gyémántjainkat? Kecskeméti Tibor úgy fogalmazott, hogy csiszolatlan gyémántok indulnak ezen a pályázaton, tanáraik és szüleik segítő közreműködésével azonban mindenkiből gyönyörűen csiszolt brill lehet. Régen tudósok voltak a tanárok, a tanárok között is sok volt a tudós, és ez ma sem ritkaság. Mindenképpen támogatni kell őket, s ennek a szellemében értékelték a pályázati anyagokat. A dolgozatok ismertetésénél kitért a kutatómunkára, ami nem mindig egyszerű, de még akkor is fontos, ha időnként negatív eredményt hoz.

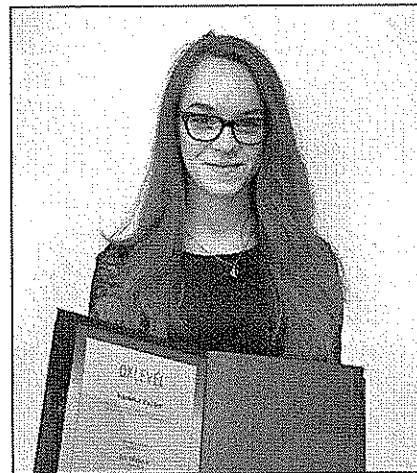
Dürr János a Tudományos Újságírók Klubja elnökeként szólt a fiatal „tudományos újságírókhoz”, miután átadta a TUK különdí-

Arany Jánost és a *genius loci*t (megidézte elmondta, hogy 1865-ben ez volt az a terem – vagyis a mai Felolvasóterem – ahol a Magyar Tudományos Akadémia első ülését tartották, meghozza április 24-én. Tehát tulajdonképpen Arany János vette birtokba a Székházat, amit hivatalosan csak december 11-én nyitottak meg.

Dürr János a diákpályázat egyik fő támogatóját, a *Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalát* is képviselte. A törvény is azt tartalmazza – monda –, hogy támogatni kell a szellemi alkotásokat, találmányokhoz, innovációhoz kapcsolódó programokat, és az egyik legnevezetesebb támogatási forma az, hogy ha Természet Világa diákpályázatát is támogatják. A tehetségeket már csak azért is támogatni kell, mert a középserz ügyis utat tör magának.

A kategória második díjasa, Péterfi Orsolya

A harmadik díjas, Kunecz Eszter

tak, az tudományos ismeretterjesztés, de a legnagyobb tudósok mindig is végeztek ilyen tevékenységet.

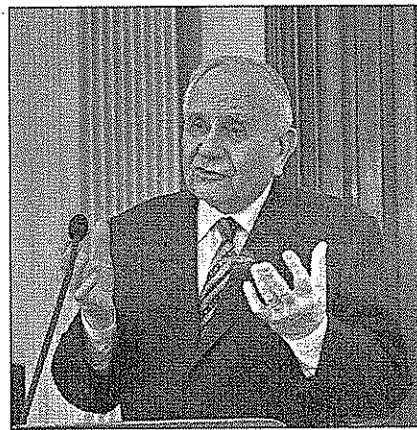
Rosivall professzor azt is kiemelte, amit később minden díjátadó megemlékezett az értékelés során: szeretik a zsűrizést, nagyon szórakoztató, és sokat tanul belőle az ember. Komoly munkával alkotott művekről van szó, melyekben az a legmegkapóbb, hogy a fiatalok megértik, hogy nemcsak írni kell, hanem gondolkodni is.

Kecskeméti Tibor, a Magyar Természet-tudományi Múzeum nyugalmazott főigazgató-helyettese a *Természet-tudományos múltunk felkutatása* kategóriába érkezett dolgozatokat értékelte és adta át a díjakat. Megkapó képet festett a pályázók és tanáraik kapcsolatá-

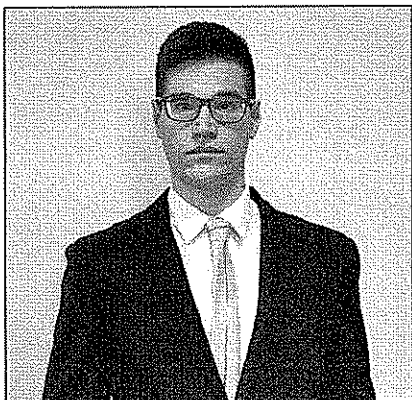
A második díjasok, Cserepes Tamás, Ruzsa Bence és Tomolya Szabolcs

jait. *Simonyi Károly*t, a szintetikus látásmódú ismeretterjesztőt idézte, illetve állította mindazok elé példaként, akik szeretnék a tudomány eredményeit közérthetően, olvasmányosan megfogalmazni és a nagyközönség elé tárn.

Kecskeméti Tibor a Természet-tudományos múltunk felkutatása kategória díjazottait méltatja

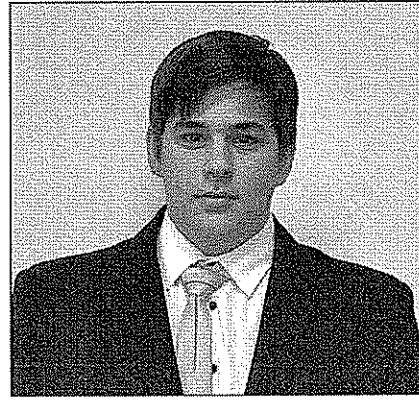
Schiller Róbert, a kémiai tudományok doktora, az MTA Energiatudományi Kutatóközpont nyugalmazott tudományos tanácsadója a *Kultúra egysége* különdíjat adta át. Bevezetőjében ő is elmondta, meny-

**A kategória győztese,
Kaptány Szabolcs**

**A másik második díjas, Veréb Sándor
Andor a Tudományos Újságírók
Klubjának különdíját is kiérdemelte**

**A kategória egyik harmadik díjasa,
Kis Máté**

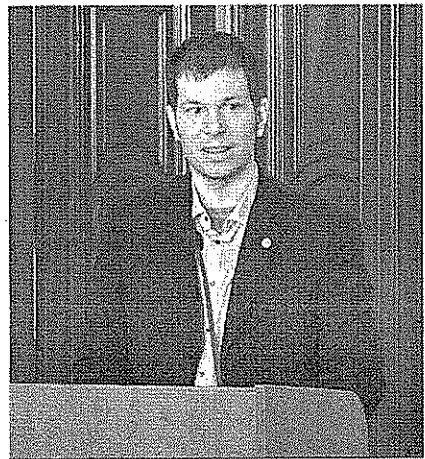
**Dürr János, az SZTNH
kommunikációs főtanácsadója**

**A Kultúra egysége kategória győztese, Darvay
Zsuzsanna a zsűri elnökével, Schiller Róberttel**

#, amit hashtagnek is hívnak. Bacsárdi László a Magyar Asztronautikai Társaság főtít-káraként felajánlotta a diák-pályázat számára a MANT támogatását.

A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum kutató diákjainak a honlapján már a díjátadás utáni hétfőn olvasható volt a visszajelzés: „#tűz #élmény #közösség #pénz. Mit jelent a kutatás ma? Bacsárdi László fiatal kutató szerint mindazt, amit az előbbi felsorolásban olvashatunk. Tűz, mert minden kutatóban ég a láng, a kíváncsiság és tudáshűség; élmény, mert a kutatás olyan fel-

**Egykori sokszoros díjazottunk,
Bacsárdi László saját példáján idézte
fel a pályázatírás szépségeit**

nyire megtisztelő és élvezetes a pályázatok zsűrizése. A Kultúra egysége különdíját Simonyi Károly alapította, aki együtt látta az emberi kultúra különböző részeit, és képes volt összekapcsolni azokat. A bírálóbizottság a mostani pályázatokat ebben a szellemben bírálta el. Schiller Róbert utalt rá, hogy nem

kis feladat olyan pályaművet írni, amiben az egymástól távolinak tűnő reál és humán területek egyformán magas színvonalon szerepelnek, és ezek még egységes, érdekes és olvasmányos dolgozattá válnak.

A Természet Világa márciusi számában hét korábbi pályázó írt arról, hogy mi lett velük, és a diák-pályázat mennyire befolyásolta a sorsukat. Dürr János megfogalmazása szerint ebben a számban a langoidák mutatkoztak be, ugyanis a soproni Lang Ágota tanárnő diákjai mesélték el benne tapasztalataikat: A korábbi pályázók mára a tudomány művelői lettek, jó példát mutatva a mostani diákoknak, erőt adhatnak a tanároknak, segítőknek, hogy hasznosak voltak erőfeszítéseik.

A „langoidák” közül Bacsárdi László a helyszínen és saját példáján mutatta be a pályázatírás, a kutatás és az eredmények közreadásának élményét. Bacsárdi az ezredforduló környékén öt alkalommal is díjnyertes pályázatot írt *Friedl Zitával* közösen, s már egyetemista kora óta a Természet Világa szerkesztőbizottságának is tagja. Húsz évvel az első Természet Világa pályázata után a nagyon is mai fiatalok nagyon is mai lehetőségeiről beszélt, melyeket közösségi oldalakon lehet megteremteni és használni. Ez az ún.

**Az Önálló kutatások, elméleti
összegzések kategória győztesei, Vad
Petra és Varga Sabrina**

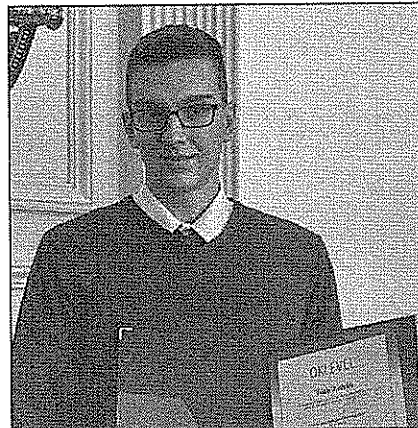
ismerésekhez és olyan emberekhez vezet, amiket, és akiket életre szóló élmény megismerni; közösség, mert a kutatással olyan közösség alakul ki, amit a megismerés, az emberiségen való segítség jellemez és nem utolsó sorban a pénz, hiszen a lelkiismeretes munka mindig megtérül.

**A kategória második helyezettei,
Kocsis Ábel és Bór Dorina a
zsűrielnökökkel, Szabados Lászlóval**

**A másik második helyezettek, Lengyel
Sára Ágnes és Félégyházi Luca**

Tóth Zoltán harmadik díjat kapott

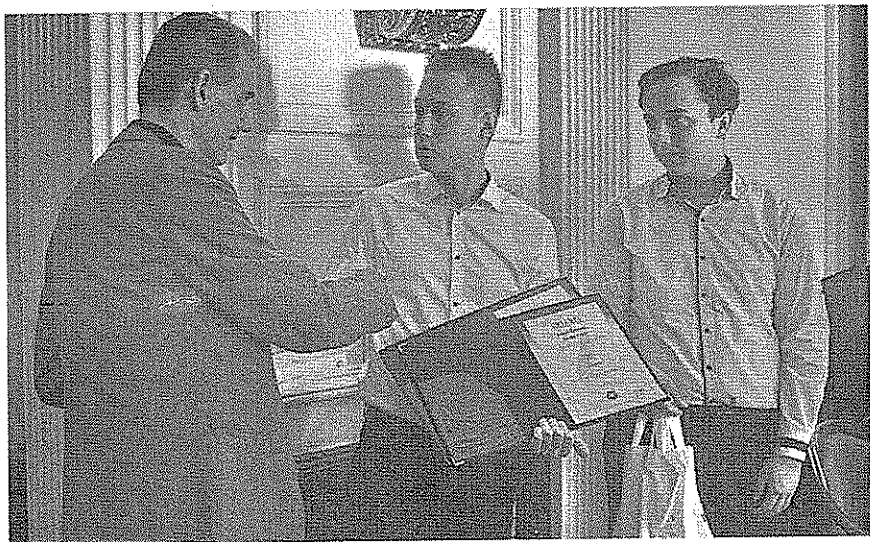

**Szőcs Boróka szintén harmadik díjat
érdemelt ki**

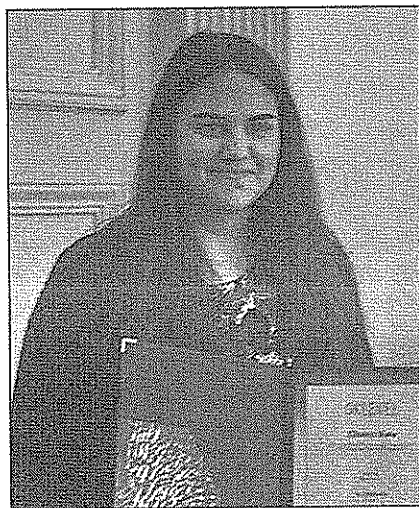

Lekka Ákos, ugyancsak harmadik díjas

sek kategóriában érkezett pályázatok tanulságairól beszélt. Elmondta, hogy nemcsak díjat átvenni nagy élmény az Akadémia falai között, hanem legalább akkora élmény átadni is. Biztatásként az is elhangzott, hogy a díjazottak közül néhány évtized múlva talán sokan lesznek az Akadémia tagjai, tisztségviselői. Ugyanakkor szóba kerültek a dolgozatok egyre jellemzőbb problémái. Ezek közül a mondatokból rendszeresen hiányzó vesszőket emelte ki. Pedig nagyon fontos stílusértéke van, fontos a hangsúlyozás, egyáltalán a szövegértés és a mondanivaló tagolása, értelmezése szempontjából is. Szabados Esterházy Pétert hozta fel példának, aki íróként lett híres, de korábban rendszeresen szerepelt a legjobb KöMaL feladatmegoldók között. Ő is jó példája – sajnos csak – volt a kultúra egységének, ezáltal azonban a jó hangsúlyozás példaképeként került szóba.

**A Biofizika különdíj kategória győztesei,
Incze Áron és Engel Botond Horváth Gábor zsűrielnöktől veszi át a díjat**

A második helyezett, Tihanyi Kata

Így éreztük magunkat a Magyar Tudományos Akadémián, a Természet Világa Diákpályázat díjkiosztóján, mint a pályázat legsikeresebb iskolája. Sikert meg-

tapasztalnunk a tüzet, az élményt, a közösséget és a pénzt is. Csodálatos volt."

Szabados László csillagász, az MTA doktora az *Önálló kutatások, elméleti összeggé-*

A *Biofizika* kategória eredményeit Horváth Gábor, az ELTE Környezet-optikai Laboratóriumának vezetője ismertette. Minden díjazott pályamű alapos értékelést kapott. A jó témák, ötletek dicsérete mellett azonban szóba került, hogy milyen

A legeredményesebb felkészítő tanárok Patkós András akadémikustól vették át a díjat. A tanári fődíjas: József Éva

Díjazott tanárok. Dobóné dr. Tarai Éva

Lang Ágota

Mellesné Fonyogáb Kornélia

Nagy-Czirok Lászlóné

dr. Nebojszki László

Szász Ágota

(Mészáros Ildikó és Trupka Zoltán felvételei)

súlyos hiányosságok találhatók a dolgozatokban. Az idézetek, képek, ábrák forrásának hiánya vagy éppen gyenge minősége nem teszi lehetővé egy-egy dolgozat azonnali közlését. Tudományos publikációknál még fokozottabban kell majd ezekre figyelnie a szerzőknek.

Patkós András akadémikus, fizikus, a Metropolis-díj eredetének sztoriját mesélte el, mielőtt átadta a díjakat a felkészítő taná-

roknak. Együttal kérte a pedagógusok közreműködését az MTA tudásfejlesztő programjában, amelyben a kutatók és a gyakorló tanárok együtt végeznek kutatásokat, és remélhetőleg néhány év múlva a természeti jelenségeket nemcsak átélni, hanem az élményeiket elmondani, megfogalmazni is képes közössége minél szélesebb lesz.

Staar Gyula zárszavában Füst Milánt idézte: „Van-e fontossága a tanár szemé-

lyiségének? Ez olyan kérdés, mintha azt kérdeznék, kell-e gyertyába kanóc. Kanóc nélkül a gyertya nem ég.” A Természet-Tudomány Diákpályázatban résztvevő diákok szerepéről mi pedig Rosivall Lászlót idézzük, aki a Szózatra asszociálva azt mondta, hogy a pályázatok évről évre megerősítik abban, hogy Magyarország népe nem vesztet el.

TRUPKA ZOLTÁN
LIII